

ÚVOD

Průserům se nevyhneš. Ale nakonec to vždycky nějak dopadne. Ztratíš se na cestě, nedomluvíš se a ukradnou ti peněženku. Když se ti něco z toho stane, buď se z toho poděláš, budeš celý den nadávat a necháš si tím zkazit zážitek z cesty, nebo si připustíš, že je to prostě součást života. Tak jako tak už to nezměníš. Je tvoje volba, jestli se tím necháš odradit nebo to vezmeš jako jednu z mnoha zákulisních historek a vyrazíš znovu.

Kdybych nezvorál svoje první podnikání, nedostal bych se k lidem, díky kterým můžu řídit několik vysněných projektů najednou. Kdybych se málem nezabil při první cestě do hor a nezačal se pak více věnovat přípravě, nejspíš bych tady už nebyl. A kdyby mě policajti jako malýho zloděje hakisáků nedovezli domů, dost možná bych začal krást ve velkém. Vyrazili by mě ze skautu. Nepotkal bych kamarády, kteří mi pomohli, když jsem začínal cestovat. Zdaleka bych se nedozvěděl tolik o světě a třeba bych vůbec nezačal přemýšlet o tom, jaký ho po sobě zanechám. Kdybych si odpustil všechnu prožitou bolest, možná by to bylo fajn, ale byl by nenaplněný život. A to se mi nechce.

Vítej v hlavě sedmadvacetiletého kluka na konci roku 2018. Chtěl bych ti předat pár zkušeností, které jsem získal, když jsem prošlapával svou punkovou cestu. Proč bys mě měl poslouchat? Máme toho dost společného. Vyrůstal jsem v prostředí, které mě nevedlo k samostatnosti tak, jak jsem potřeboval. Moji rodiče i učitelé byli vychovaní v jiném režimu, a tak mi nemohli poskytnout podněty, které jsem potřeboval. Dlouho, pomalu a často s nepochopením okolí jsem se učil, že i já, obyčejný kluk z Pardubic, můžu na světě zanechat něco dobrého. A také že to často sakra bolí, ale stojí to za to.

Hledal jsem svobodu, sebejistotu a naplnění v horách, v cizině, v podnikání a také sám v sobě. Zažil jsem několik příjemných úspěchů, ale taky vážných, i když většinou spíš úsměvných průšvihů. Jestli čekáš deset tipů, jak zaručeně zbohatnout, nebo garantovaný návod na štěstí, radši zase knížku vrať do knihovny – asi bychom si nerozuměli.

Můžeš ale čekat kus inspirace. Dostaneš příležitost neopakovat moje chyby, ale bolesti a nepříjemnostem se nevyhneš. Naučíš se přestat hledat pomyslné jistoty a snad se mi v tobě podaří zažehnout jiskru odvahy vykročit vlastní cestou. Pokusím se ti taky pomoci, aby ses nezhroutil z pádů, které přijdou. Zjistíš, že svět se nikdy nezboří. Naučíš se vstát, poučit se, a třeba i z překonaných chyb udělat svou silnou stránku. K tomu všemu odkryju některé bolístky a pozadí z osobního života a vztahů, které moji cestu pomáhaly formovat.

Pro ucelení obrázku začněme tím, že zrovna sedím s kamarádem Matoušem Vinšem, kterého možná znáš jako autora Travel Bible. Jsme v pokoji v asijské části Istanbulu, kam mě z Čech vytáhl, aby se mi líp psalo a jemu líp pracovalo. Jak člověk funguje v cizím pro-

středí, ví velice dobře, možná i proto už napsal dvě knížky. A právě proto jsem si ho vybral já jako prvního člověka, ke kterému jsem šel, když mi z nakladatelství napsali, abych tuhle knihu napsal. Podobnou větu už jsi asi slyšel, ale zcela vážně říkám, že ještě tak před pěti lety by mě nenapadlo, že budu někdy promlouvat k lidem, že si budu moct dovolit jen tak v průběhu roku odletět z Čech. Před deseti lety by mě nenapadlo, že ještě před třicítkou budu mít za sebou cestovatelskou a podnikatelskou minulost a zkušenosti, za které mi lidi budou ochotní platit. Jak už jsem naznačil, nejde o zázračný úspěch získaný lusknutím prstů. Ani o to, že když něco strašně moc chceš, splní se to samo, stačí jen dostatečně číst motivační citáty na Instagramu a dívat se na Tajemství. To vážně ne. Podle mého názoru je to pitomost. Má zkušenost je jiná, a i když se mnou třeba nebudeš souhlasit, věřím, že ti knížka bude přesto užitečná a bude tě bavit. Ještě mě napadá – mluvím k tobě a oslovuji tě v mužském rodě. Jestli jsi holka, dlužím ti velkou omluvu, ale určitě si to zvládneš přebrat a odnést si dost už jenom proto, že se snažíš představit si pohled na svět očima sedmadvacetiletého kluka.

Abychom měli splněné formální náležitosti, povím ti, co dělám. Jsem Miky, je mi 27 a snažím se tady v Česku podpořit víru. Ne ani tolik tu náboženskou, jako hlavně víru v sebe, svoje schopnosti, důvěru v ostatní lidi a taky v náš potenciál jako národa. Projel jsem přes čtyřicet zemí a začal jsem s tím proto, abych odsud utekl a našel jiný domov. Čím víc času jsem v zahraničí strávil – ať už na východě, nebo západě –, tím víc jsem zjišťoval, jak se tady máme skvěle, že se mi tu žije nejlíp na světě a jediné, co nám chybí, je právě víra. Nevíme, jak dobře se máme. Kde není víra, není ani vděk za ten luxus,

ve kterém žijeme. Optimismus, naděje a jiskra se pak vytrácí a namísto nich přichází apatie a neochota měnit to, co nás ve skutečnosti štve. A špatných věcí není zdaleka tolik jako těch dobrých. Jenomže pokud nevěříme, že dobré věci existují, nevidíme je. Vlastně je nechceme vidět, protože je snazší nadávat než být aktivní a těch pár špatných věcí měnit. Přesně to se v lidech snažím měnit já.

Řídím několik podnikatelských a dobročinných projektů. Založil jsem LowCost Race, výzvodový závod po Evropě. Taky stojím v čele organizace LeapMakers, která vysílá lidi (včetně mě) do středních škol po celé republice, kde podněcujeme studenty k podnikavosti. Ne nutně k podnikání jako takovému, ale hlavně k odvaze a vůli změnit něco, co nás štve. Vadí mi totiž, že se na školách podnikavost nepodporuje, ale o tom se ještě dočteš. Spolupracuji s firmami, které sdílí moje hodnoty, a pomáhám jim hledat v jejich zaměstnancích to dobré, vhodně je motivovat a dostat z nich to nejlepší. Spolu s Matoušem vysíláme podcast LeapMakers o štěstí, úspěchu a o tom, že tyhle dvě věci málokdy pramení z toho, co nám okolní svět podsouvá. Povídáme si tam s lidmi od bezdomovců po miliardáře a zjišťujeme, že v penězích ani slávě štěstí nebude. Založil jsem taky Admenture, akci pro otce a syny, abych tu podpořil mužské vzory a chlapy, o které se jejich ženy můžou opřít.

V kurzu Vstup do nekomfortní zóny pomáhám lidem pracovat se strachem. Občas svoje zkušenosti předávám ve start-upech a na veřejných přednáškách. Baví mě si s lidmi povídat o životě, a tak se občas scházím s těmi, kteří se ve svém životě snaží něco změnit, potřebují podpořit a získat trochu nadhledu.

Založil jsem firmu a dva roky se podílel na jejím řízení. Na chvíli jsem si odskočil vést marketing jednoho start-upu v Amsterda-

mu, skoro pět let jsem vedl skautský oddíl. Vystudoval jsem management na katedře rekreologie v Olomouci a fyzioterapii Karlově univerzitě v Praze. Jezdívám si zahrát na kytaru k táboráku, zbožňuju povídání o vesmíru, fyzice a smyslu života a občas si najedu na ezo-vlnu. Naposled jsem strávil týden ve tmě a tichu sám se sebou. Občas s kamarády plním spontánní a často stupidní výzvy, protože proč ne? Rád lezu, občas se mi podaří vylézt nějakou čtyřtisícovku v Alpách. Díky cestování teď obstojně mluvím kromě češtiny dalšími třemi jazyky.

Tenhle popis ti toho o mně asi moc neprozradí. Uvědomil jsem si jednu chybu dnešní doby, která mi dost často kazila a občas pořád kazí radost ze života. **SEBEVĚDOMÍ NENÍ ZALOŽENO NA SOCIÁLNÍM STATUSU.** Není proto zas tak důležité, jaké projekty dělám; důležitější je číst mezi řádky. Nejde o to, jestli máš ve škole jedničky, založil jsi firmu, máš dvě děti nebo maluješ obrazy. Jistě, dost úzce to se sebevědomím souvisí, ale není to totéž. Vidím okolo sebe tolik kreativních a úžasných lidí, kteří si nechají kazit den tím, že ještě málo dokázali nebo že jim někdo jedničku nebo pochvalu nedal. Jinak řečeno, srovnávají se s ostatními. Někdo dokonce vidí, že není úplně a dostatečně dobrý, protože ještě nemá vysněné auto, dost dobrý mobil a podobně. Já to chápu, vážně. Jestli to tak máš, neníč tuhle část sebe násilím, je to v pořádku. Zkus se ale nad tím se mnou zamyslet. Kdo jsi, není dané tím, jakou práci děláš, kolik vyděláváš, ani tím, co máš.

Sebevědomí je skutečně to, co tento výraz vyjadřuje. Vědomí sebe. V čem podle mě sebevědomí spočívá? Je to schopnost odhadnout svoje možnosti, to znamená umět se zastavit sám nad sebou, přiznat si své slabé stránky, ale nevrát se v nich déle, než je nutné, a nefňukat, ale hledat ty silné stránky a posilovat je. Umět odhadnout ligu, na

kteřou stačím. Ta se může s věkem a zkušenostmi zvyšovat, ale pěkně postupně. Trvalo mi hodně dlouho, než jsem tuhle definici přijal. Hnal jsem se za vším možným a občas se tomu nevyhnu ani dneska.

V životě se mi mnohem víc věcí nepovedlo, než povedlo. Neměl jsem příliš období, kdy bych si připadal, že se všechno daří, jak bych chtěl, ale postupně jsem se naučil z neúspěchů získávat zkušenosti a znovu vstát. Ačkoli občas ani to ne. Udělal jsem spoustu kroků, v nichž bych se spíš přirovnal k neandertálcovi, slepé vývojové větvi, a ani při nejlepší snaze jsem si z nich nic nevzal a prostě jsem jen přišel o čas. I to je občas potřeba přes všechno vztekání prostě vzít, jaké to je, a nemrhat dalším časem a energií. A je to také téma první kapitoly.

NEANDERTÁLEC. SLEPÁ VÝVOJOVÁ VĚTEV

Říkal sis někdy, proč sakra děláš to, co děláš? Kam to vede, kam tě to posouvá? Mně se to stalo naposled asi před dvěma dny. Po dvou letech jsem si uvědomil, že dělám na projektu, který je sice cool a může vydělat dobré peníze, ale nesouvisí s mojí vizí, s tím, co za sebou chci zanechat. Zjistil jsem, že se posledních několik měsíců prostě jenom vezu. Takovému projektu říkám neandertálec. Prostě slepá vývojová větev, která mi přinesla snad jenom pochvalu sobě samému, že jsem od projektu odešel a přenechal ho těm, kteří ho dokáží přivést k životu. V životě potkáš spoustu neandertálců. Stává se to prakticky každému sebekriticky uvažujícímu člověku. Teď už jenom rozpoznat, kdy ti neandertálec opravdu nic nedává a jen ti bere čas a energii.

Možná jsi slyšel literární poučku, že konec udává příběhu celé vyznění. Zní to sice skvěle, ale má to několik zádrhelů. Zaprvé drobný detail, že takový příběh je většinou strašlivě nepřesný a neodpovídá realitě. Ať už mluvím o selhání nebo o největším úspěchu života, pohled na věc je automaticky zkreslený. Poté co jsem vylezl na Mount Blanc, trvalo mi roky, než jsem do vyprávění příběhu dokázal zahrnout i to, že jsem po cestě nahoru skoro zkolaboval a při

sestupu jsme téměř nepřežili noc. Lidé se ptali: „Vylezl jsi tam?“ Jistě že ano. Viděl jsem splněný cíl a drobné detaily, při nichž by to spousta jiných vzdala nebo otočila pod vrcholem, jsem měl tendenci vynechávat, protože to nakonec přeci dopadlo dobře. Člověk má vždycky tendenci si příběh trochu upravit a zapomínat na průšvihy po cestě.

Získal jsem zkušenost, kterou ti prostřednictvím knížky těžko předám. Budeš si ji muset prožít a zvnitřnit – doporučuju ji zažít co nejdříve. Ideálně dřív, než budeš mít dost peněz na to, abys svoji prázdnotu utopil v pití nebo drogách. Ta zkušenost je, že štěstí není udržitelný stav. Že pohádkově vydělané peníze, nové auto nebo cokoli jiného není udržitelný pocit. Je to cesta, ze které máš dobrý pocit. Stručně řečeno, že děláš, co ti dává smysl. Záměrně neříkám „co tě baví“, protože občas je potřeba dělat něco, co tě nebaví, abys dosáhl úspěchu. Prvoplánově zářit na pódiu, mezinárodní konferenci nebo v žebříčku top 100 nejbohatších Čechů si skutečně nikdo ne užívá dlouho, pokud je tam na základě snahy, kterou chce dál rozvíjet. V takovém případě mají tito lidé být za co na sebe hrdí dlouhodobě.

Zpět k neandertálcům: jejich největší problém je, že dopředu nejde zhodnotit, co se ti do života hodit bude a co ne, takže eliminovat je předem prostě nejde. Stačí umět je zpětně včas rozeznat, uzavřít a už se jimi dál nezabývat. Druhé ponaučení z nich je, že skutečně nikdy nevíš, co se ti kdy bude hodit, co sám využiješ ve svém příběhu. Když strávíš roky života učením se, jak přežít v případě apokalypsy, budeš se smát těm, kteří nepřežijí první rok, až apokalypsa nastane. Pokud ale nenastane, budeš dost možná o desítky let později na smrtelné posteli litovat, že jsi strávil roky života

zbytečně. Jaké je z toho poučení? Nelituj toho, co už se stalo. Smiř se s minulostí, i když jsi nakonec zjistil, že ti nebyla k ničemu. A těš se na budoucnost, kdy budeš moci zúročit spoustu z toho, co ti minulost dala. Když někdo stráví pět let života snahou stát se kytaristou, než zjistil, že nemá talent a že ho to nebaví, neznamená, že učení se na kytaru bude k ničemu i pro tebe. Musíš si to prožít a jediné, co si z příběhu někoho jiného můžeš vzít, je, jak se s nálezem neandertálce vyrovnal a nalézt v něm inspiraci pro sebe.

CO V TOBĚ JE?

Bylo mi sedmnáct a mým cílem bylo zažít co největší extrém inspirovaný spoustou příběhů o tom, jak někdo taktak přežil v džungli nebo v horách a z posledních sil se doplazil do civilizace. Chtěl jsem poznat svoje limity. A nenacházel je. A hlavně jsem pořád hledal někoho, kdo do toho půjde se mnou.

Na střední škole pro mě bylo těžké připadat si ve třídě přijímaný. Svým způsobem mě stigmatizovalo i to, že chodím do skautu. Připadal jsem si divný. A tak mi zbývalo jen dělat něco, co nikdo jiný. Nejtěžší bylo uvědomit si, že možná nejsem divný. Nebo to spíš vzít, jak to je. Teď jsou z toho zážitky, ze kterých těším každý den.